

نئولیبرالیسم، صنعت و فناوری؛ شرکت‌های استارت‌آپی

www.ketab.ir

نوشته‌ی
منصوره خائفی

سرشناسه: خانقی، منصوره، ۱۳۶۵-

عنوان و نام پدیدآور: نتولیرالیسم، صنعت و فناوری شرکت‌های استارت‌آپی / نویسنده منصوره خانقی.

مشخصات نشر: تهران: نشر آگاه، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۶-۰۳۱-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: کتاب حاضر برگرفته از رساله‌ی دکتری مؤلف در دانشگاه تهران است.

موضوع: شرکت‌های اقتصادی جدید

New business enterprises: موضوع

موضوع: نوآزادیخواهی

Neoliberalism: موضوع

Free enterprise: موضوع

رده‌بندی کنگره: HD۶۲/۵

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۱۱

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۳۳۷۸۶۴۷

منصوره خانقی

نتولیرالیسم، صنعت و فناوری شرکت‌های استارت‌آپی

چاپ یکم: زمستان ۱۳۹۹، آماده‌سازی و انتشار برپ: دفتر نشر آگاه

ویرایش صوری: نسرین اسدی جعفری

مدیریت هنری و طراحی گرافیک: استویو ملی (امید نعم‌الحجیب، مهدی اقلی‌نژاد)

لیتوگرافی: طاووس رایانه؛ چاپ: منصوره؛ صحافی: کیا

شمارگان: ۱,۱۰۰ نسخه

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

انتشارات آگاه

خیابان انقلاب، بین منبری جاوید و ۱۲ فروردین، شماره‌ی ۱۳۴۰، تهران ۱۳۱۴۶

تلفن: ۶۶۴۶۷۳۲۳، ۶۶۴۶۰۹۳۲

فروش اینترنتی: www.agahbookshop.com

قیمت: ۴۵,۰۰۰ تومان

درباره‌ی کتاب

در قوام یافتن فناوری، ادامه‌ی حیات آن و حتی اثربخشی آن، نه تنها واقعیت فیزیکی، بلکه واقعیت اجتماعی نیز نقش ایفا می‌کند؛ و این دو مؤلفه معمولاً به نحوی درهم تنیده‌اند. این بخش را ایفا می‌کنند. هم‌چنین فناوری امری هنجارین است. توسعه‌ی فناوری را یک جامعه ممکن است ساختارهای فکری، مادی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، اخلاقی و دینی آن جامعه را دستخوش تحولات جدی کند. به همین دلیل است که موضوع فناوری برای فیلسوفان، پژوهش‌گران عربی اخلاق، روشنفکران، جامعه‌شناسان، معماران و... به محور و زلفی با موضوعی راهبردی برای تأمل و پژوهش تبدیل شده است. در این میان نباید از نکته‌ای مهم غفلت کرد: فناوری امری تفسیرپذیر و نیز تغییرپذیر است. به این معنا تفسیرپذیر است که گروه‌های اجتماعی‌ای که با آن مواجه می‌شوند، ممکن است کارکردی از آن بطلبند و از آن بیرون بکشند که دیگر گروه‌های اجتماعی در مواجهه با آن فناوری چنین کارکردی را یا ندیده‌اند یا از آن نطلبیده‌اند. به این ترتیب، فناوری وجوه مبهمی دارد که در مواجهه با گروه‌های اجتماعی، در نوع تفسیر آن‌ها و در نوع تعامل آن‌ها با فناوری، رفع می‌شود. به قول دان آیده، فیلسوف علم و فناوری، فناوری امری است که ممکن است به انحای مختلف در جوامع انسانی قرار یابد. حتی ممکن است در امتداد این تقرر چنگدانه خود فناوری تغییراتی بپذیرد. البته نه بدین معنا که جامعه به هر نحو

می‌تواند فناوری را برسازد. فناوری ابعاد چغری دارد که در مقابل خواست اجتماعی از خود مقاومت نشان می‌دهد و تغییر نمی‌کند.

نقد فناوری، نقد ابعاد اجتماعی و حتی ابعاد فیزیکی آن امری راهبردی است، زیرا فناوری امری هنجارین است و ممکن است زندگی خوب را تضعیف یا تقویت کند. امروزه آثاری در سطح جهان منتشر می‌شود که دغدغه‌شان تبیین مواجهه‌ی صحیح انسان‌ها، نهادهای اجتماعی، سیاستی و حتی مهندسی با انواع فناوری از این منظر است. در برخی از محیط‌های آکادمیک در سطح جهان امروزه طراحی حساس به ارزش یکی از دغدغه‌های جدی فلاسفه و پژوهش‌گران عصری اخلاق‌گست تا زندگی آغشته به فناوری را با معیارهای زندگی خوب تطبیق دهند. امروزه فیلسوفی چون آندرو فینبرگ از آرمانی به نام مدرنیته‌ی بسط‌ناپذیر سخن می‌گوید که نظام فناورانه در آن مبتنی بر ارزش‌های دموکراتیک سامان می‌دهد. بنابرین، با فناوری و اقتضانات انسانی - اجتماعی آن باید با رویکردی انتقادی مواجهه نمود. اما نقد فناوری شرطی اساسی دارد و آن عدم غفلت از آن است. نباید توسعه‌ی فناوری را به حال خود رها کرد. توسعه‌ی فناوری همواره باید از طرف انسان‌ها محدود شود.

کتاب تألیفی سرکار خانم دکتر منصوره سافنی، نولیبیرالیسم، صنعت و فناوری؛ شرکت‌های استارت‌آپی، تأملی فلسفی بر پژوهشی جامعه‌شناختی درباره‌ی وجوهی از فناوری، با تأکید بر شرکت‌ها، استارت‌آپی، است. این پژوهش، که برآمده از پایان‌نامه‌ی دکتری ایشان است، تلاش در راستای رصد و نقدی است که پیش‌تر به آن اشاره شد. امیدوارم این اثر از سوی دغدغه‌مندان توسعه‌ی فناوری در ایران مورد توجه قرار گیرد و نقد شود. امیدوارم آیدیتیدن به فناوری در این مرزوبوم بیش از پیش رونق گیرد.

مصطفی تقوی

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف

آبان ۱۳۹۹

فهرست

۱۱	مقدمه
	فصل یک: روش‌های نوین در روش آدرنو
۲۷	در تحلیل رگرسیونی استات‌آبی آدرنو و روش‌های نوین (یا نقد علمی)
۲۷	و نقد فلسفی روش‌های نوین
۲۷	ایماژهای تاریخی و نظری آدرنو
۴۶	نقد استعلایی و نقد درون‌ماندگار
۴۹	تأملی در روش
۵۳	فصل دوم: شرکت‌های استارت‌آبی و گفتار جهان: بین‌المللی
	فناوری‌های اطلاعاتی / ارتباطی
۵۴	یا وجه فناورانه‌ی شرکت‌های استارت‌آبی و گفتار نئولبرال
۶۱	نظریه‌ی جامعه‌ی شبکه‌ای مانوئل کاستلز و نتولبرالیسم
۶۸	اقتصاد شبه‌صنعتی و ظاهراً بهره‌ور شرکت‌های استارت‌آبی
۷۵	شرکت‌های استارت‌آبی و قرانت‌های متفاوت از نتولبرالیسم
۷۹	فصل سوم: نتولبرالیسم به مثابه برنامه و سیاست
	استارت‌آپ به مثابه شرکت سهامی
۸۴	و نه بنگاه تولیدی / صنعتی کارآفرین
۹۰	تمایز استارت‌آپ‌ها با شرکت‌های صنعتی
۹۱	خدمات محوری استارت‌آپ‌ها و گفتار جامعه‌ی پساصنعتی
	تبعات مالی‌سازی و تبدیل سرمایه‌داری
۹۴	صنعتی به سرمایه‌داری مالی

- ۱۰۷ فصل چهارم: نئولیبیرالیسم به عنوان حکومت مندی
خرد حکومتی جدید در پیوند با سرمایه‌داری
- ۱۰۹ متأخر و پدیداری جامعه به‌مثابه طبیعت ثانویه
- ۱۱۳ تاریخ طبیعی و تخریب طبیعت درون و بیرون
طبیعی‌سازی مخاطرات در ذیل مفهوم/ ساختار
- ۱۱۴ سرمایه‌ی خطرپذیر و به مخاطره افتادن طبیعت
شرکت‌های استارت‌آپی موفق در ایران
- ۱۲۲ و شکل مناسبات اقتصادی- سیاسی آن‌ها
- ۱۳۳ شکست اغلب شرکت‌های استارت‌آپی
- ۱۳۴ نقایح سازی مناسبات کاری/ دوستانه در شرکت‌های استارت‌آپی
- ۱۴۱ پدیداری کل جامعه به‌مثابه بنگاه

- ۱۴۵ فصل پنجم: نئولیبیرالیسم به‌مثابه شکل دولت؛ دولت به‌مثابه بنگاه
- ۱۵۱ دیانت‌شک بریم شمسوصی و نظارت

- فصل ششم: نئولیبیرالیسم به عنوان پروژه و ژئومونیک ایدئولوژیک
و تناقضات ذاتی سرمایه‌داری
- ۱۵۵ ایدئولوژیک بودن ایماژها و جامعه‌ی سرمایه‌داری
- ۱۵۷ جامعه‌ی نمایشی و ایماژ تاریخی
- ۱۵۹ سوژه‌های جدید استارت‌آپی به‌مثابه سنجش
آشکارگی روابط اجتماعی فرد با جامعه
- ۱۶۴ کالایی شدن عرصه‌ی فرهنگ و پوشیده‌ماندن
تناقضات جامعه‌ی سرمایه‌داری
- ۱۷۴ دیالکتیک امر قدیمی/ سنتی و امر نو/ مدرن
- ۱۷۸

۱۸۵ نتیجه‌گیری

۱۹۵ منابع